

Meta-analysis of genome-wide association studies on milk fatty acids in Holstein cows

Somayeh Bakhshalizadeh¹, Saeed Zerehdaran^{2*}, Karim Hassanpour³

¹ Graduated Ph.D. student, Dept. of Animal Science, Faculty of Agriculture, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran

² Professor, Dept. of Animal Science, Faculty of Agriculture, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran,

Email: zerehdaran@um.ac.ir

³ Assistant Professor, Faculty of Agriculture, Tabriz University, Tabriz, Iran

Article Info

ABSTRACT

Article type:
Research Full Paper

Article history:

Received: 01/02/2024
Revised: 02/13/2024
Accepted: 02/14/2024

Keywords:
Genome-wide association studies
Holstein cow
Meta-analysis
Milk fatty acids

Background and Objectives: Cow's milk is known as one of the primary food sources for humans, offering a broad spectrum of nutritional compounds. Fatty acids are considered as a key component of milk, recognized as essential constituents of the fat present in milk. These components contribute to the creation of a unique fatty acid profile in milk. These components contribute to the creation of a unique fatty acid profile in milk. Genome-wide association studies (GWAS), with high statistical accuracy, play a crucial role in identifying potential causative loci. Numerous GWAS in cattle, particularly in Holstein cows, provide favorable conditions for integrating multiple independent studies. Using advanced techniques such as meta-analysis, the possibility of more precise identification of loci associated with quantitative traits of milk fatty acids in Holstein cows has been facilitated. The main objective of this research is the precise identification of loci associated with quantitative traits of milk fatty acids in Holstein cows. To achieve this goal, techniques such as meta-analysis was employed. This study may improve the accuracy of genetic selections and optimizing fatty acids in Holstein cow milk, through identification of genetic structure of fatty acids.

Materials and Methods: Searching for GWAS studies in Holstein cows, was conducted on Google Scholar using relevant keywords such as Holstein cows, GWAS and milk fatty acids. Single nucleotide polymorphisms (SNPs) derived from Holstein cows (Chinese, Danish, and Dutch) from various countries was available in four independent studies published during 2012 to 2019. A total of 1524 SNPs related to milk fatty acids was available from previous GWAS studies. Meta-analysis using a summary statistics approach (i.e., P-values, sample size, allelic effects, etc.) was performed among Holstein cows. In the present study, the METAL software was employed for meta-analysis, utilizing a weighted Z-score model. This method combined and assessed significant SNPs with a P-value less than 0.05.

Results: The most significant SNPs associated with milk fatty acids were identified. For instance, the most meaningful SNPs for the C16:0 trait were rs109421300 and rs137372738, with P-values of

1.05e-102 and 6.62e-23, respectively. These SNPs play a crucial and key role in producing C16:0 fatty acid and may influence the quality of milk production.

Conclusion: Overall, the results of this study demonstrated that based on SNPs with higher significant levels through meta-analysis compared to individual GWAS studies, it is possible to identify SNPs associated with quantitative traits with higher accuracy. Such studies contribute to a better understanding of genomic regions related to quantitative traits for milk fatty acids. Therefore, the identification of SNPs and key genes with high accuracy can play a significant role in genomic assessment and the design of breeding programs for improving fatty acids and the quality of milk production.

Cite this article: Bakhshalizadeh, S., Zerehdaran, S., Hassanpour, K. (2024). Meta-analysis of genome-wide association studies on milk fatty acids in Holstein cows. *Journal of Ruminant Research*, 12(3), 87-106.

© The Author(s).

DOI: 10.22069/ejrr.2024.22033.1930

Publisher: Gorgan University of Agricultural Sciences and Natural Resources

پژوهش در نشخوار کنندگان

شایا چاپی: ۲۳۴۵-۴۲۶۱
شایا الکترونیکی: ۲۳۴۵-۴۲۵۳

دانشگاه علم و تکنولوژی شهرضا

فراتحلیل مطالعات پویش ژنومی بررسی ارتباط نشانگرهای تک نوکلئوتیدی با اسیدهای چرب شیر در گاو هاشتاین

سمیه بخشعلیزاده^۱، سعید زرهداران^{۲*}، کریم حسن پور^۳

^۱ دانش آموخته دکتری، گروه علوم دامی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه فردوسی مشهد

^۲ استاد گروه علوم دامی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه فردوسی مشهد، رایانامه: ir.zerehdaran@um.ac.ir

^۳ استادیار گروه علوم دامی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تبریز

چکیده

اطلاعات مقاله

نوع مقاله:

مقاله کامل علمی - پژوهشی

سابقه و هدف: شیر گاو به عنوان یکی از منابع غذایی اصلی با طیف وسیعی از ترکیبات مغذی برای انسان‌ها ارائه می‌شود. یکی از اجزای کلیدی شیر، اسیدهای چرب هستند که به عنوان اجزای اساسی چربی موجود در شیر شناخته می‌شوند. این اجزا باعث ایجاد ساختار چربی منحصر به فرد در شیر می‌شوند. پویش ژنومی با دقت آماری بالا، نقش مهمی در شناسایی جایگاه‌های علیٰ کاندید مؤثر در بروز صفات کمی دارد. تعداد زیادی از مطالعات پویش ژنومی در گاو، به ویژه در گاوها های هاشتاین، شرایط مطلوبی را برای ادغام چندین مطالعه مستقل فراهم می‌کند. با استفاده از روش‌هایی مانند فراتحلیل، امکان شناسایی دقیق‌تر جایگاه‌های مرتبط با صفات کمی اسیدهای چرب شیر در گاوها های هاشتاین فراهم شده است. هدف اصلی این پژوهش، شناسایی دقیق جایگاه‌های صفات کمی مرتبط با اسیدهای چرب شیر در گاوها های هاشتاین است. برای دستیابی به این هدف، از تکنیک فراتحلیل بهره گرفته شد. این مطالعه می‌تواند با شناخت بهتر از ساختار ژنتیکی اسیدهای چرب، در بهبود صحت انتخاب‌های ژنتیکی و بهینه‌سازی اسیدهای چرب در شیر گاوها های هاشتاین مؤثر باشد.

واژه‌های کلیدی:

اسیدهای چرب شیر

فراتحلیل

گاوها های هاشتاین

مطالعات پویش ژنومی

مواد و روش‌ها: جستجو برای مجموعه مطالعات پویش ژنومی در گوگل اسکولار با استفاده از کلیدواژه‌های گاوها های هاشتاین، مطالعات پویش ژنومی و اسیدهای چرب شیر انجام شد. مجموعه چندشکلی های تک نوکلئوتیدی به دست آمده برای گاوها های هاشتاین (چینی، دانمارکی و هلندی) از کشورهای مختلف در ۴ مطالعه مستقل از سال ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۹ در دسترس بود. از مطالعات قلی پویش ژنومی، تعداد ۱۵۲۴ چندشکلی تک نوکلئوتیدی مرتبط با اسیدهای چرب شیر در دسترس می‌باشد. فراتحلیل با استفاده از خلاصه آماری پویش ژنومی (یعنی مقادیر P، اندازه نمونه، اثرات آللی و غیره) در بین گاوها های هاشتاین انجام شد. در مطالعه حاضر، از نرم‌افزار METAL برای فراتحلیل مدل وزنی امتیاز Z استفاده شد. این روش، چندشکلی های تک نوکلئوتیدی معنی‌دار را با P کمتر از ۰/۰۵ با هم ترکیب و ارزیابی می‌کند.

یافته‌ها: این مطالعه، مهم‌ترین چندشکلی های تک نوکلئوتیدی را برای اسیدهای چرب شیر

شناسایی کرد، به عنوان مثال، معنی دارترین چندشکلی تک نوکلوتیدی برای اسید چرب اشباع ۱۶ کربنه C16:۰ شامل rs109421300 و rs137372738 به ترتیب با $P=1.05e-102$ و $e-23$ بودند؛ بنابراین این چندشکلی های تک نوکلوتیدی نقش مهمی در بهبود اسیدهای چرب شیر و کیفیت تولید شیر دارد.

نتیجه گیری: در مجموع، نتایج این مطالعه نشان داد که با توجه به سطوح معنی داری بالاتر برای چندشکلی های تک نوکلوتیدی در مطالعه فراتحلیل در مقایسه با مطالعات پویش ژنومی انفرادی، می توان با صحت بیشتری به شناسایی جایگاه های کمی و چندشکلی های تک نوکلوتیدی پرداخت. این نوع مطالعات کمک می کند تا درک بهتری از مناطق جایگاه های کمی برای صفات اسیدهای چرب شیر داشته باشیم؛ بنابراین، شناسایی چندشکلی های تک نوکلوتیدی و ژن های مهم با صحت بالاتر می توانند نقش مؤثری در ارزیابی ژنومی و طراحی برنامه های اصلاح نژادی با هدف بهبود اسیدهای چرب و کیفیت تولید شیر داشته باشد.

استناد: بخشعلیزاده، سمیه؛ زرهداران، سعید؛ حسنپور، کریم. (۱۴۰۳). فراتحلیل مطالعات پویش ژنومی بررسی ارتباط نشانگرهای تک نوکلوتیدی با اسیدهای چرب شیر در گاو هلبستاین. پژوهش در تشخوارکنندگان، ۱۲(۳)، ۸۷-۱۰۶.

DOI: 10.22069/ejrr.2024.22033.1930

© نویسندها

ناشر: دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان

صفاتی کمک کند؛ بنابراین، این امر با گنجاندن اطلاعات مربوط در پیش بینی ارزش های اصلاحی ژنومی، با استفاده از روش هایی که اثر مناطق مختلف ژنوم را در نظر می گیرند، به راحتی قابل انجام است (Tullo و همکاران، ۲۰۱۴؛ Narayana و همکاران، ۲۰۲۰؛ Cai و همکاران، ۲۰۲۰).

تحلیل پویش ژنومی یک روش استاندارد برای شناسایی مناطق ژنومی است که به طور قابل توجهی با صفات موردنظر ارتباط دارند. این تحلیل به درک معماری ژنتیکی و زیربنای بیولوژیکی سنتز اسیدهای چرب شیر کمک می کند. در پویش ژنومی، ارتباط هزاران نمونه از چندشکلی های تک نوکلئوتیدی^۱ با صفات موردنظر بررسی می شود. سپس، با استفاده از عدم تعادل پیوستگی^۲، جهش های ایجادکننده از طریق یک یا چند نشانگر ژنتیکی پیوسته شناسایی می شوند (Bouwman و همکاران، ۲۰۱۲؛ بنابراین، اجرای مطالعات پویش ژنومی در حیوانات، بهویژه در گاوهاش شیری، فرصت های مناسبی را برای تجمعیع مطالعات انفرادی و بهبود دقت نتایج با استفاده از روش های مناسب نظیر فراتحلیل فراهم می کند.

فراتحلیل به عنوان یک روش کمی و تجزیه و تحلیل آماری، اطلاعات حاصل از مطالعات متعدد در زمینه های علمی مختلف را با یکدیگر ترکیب می کند. در حالی که ممکن است مطالعات مفرد و مستقل انجام شده و به تنها یی تأثیر چندانی نداشته باشند (Lean و همکاران، ۲۰۰۹؛ Mallett و همکاران، ۲۰۱۲). فراتحلیل قادر است منابع موجود و مرتبط با یک موضوع تحقیقاتی را جمع آوری، ترکیب و ارزیابی کند و سپس این اطلاعات را مرحله به مرحله برای پاسخی قطعی به سؤال تحقیق به صورت کمی تبدیل کند (Mallett و همکاران، ۲۰۱۲؛ بنابراین، این

مقدمه

چربی شیر یکی از مهم ترین اجزای تشکیل دهنده آن می باشد که به طور مستقیم با اقتصاد تغذیه ای شیر و محصولات لبنی مرتبط است. چربی موجود در شیر و محصولات لبنی تا ۳۰ درصد از کل مصرف چربی در رژیم غذایی انسان را تشکیل می دهد (Blake و Mansbridge، ۱۹۹۷). مطالعات قبلی، اثرات اسیدهای چرب در تغذیه انسان و همچنین محدوده توصیه شده برای مصرف چربی در رژیم غذایی را تعیین کرده اند (Connor، ۲۰۰۰؛ FAO-WHO، ۲۰۰۸؛ Brouwer و همکاران، ۲۰۱۳). چربی شیر ترکیب پیچیده ای از لیپیدها است که حدود ۷۰ درصد از آن اسیدهای چرب اشباع و ۳۰ درصد اسیدهای چرب غیراشباع هستند (Pereira، ۱۹۹۱؛ Grummer، ۱۹۹۱). برخی از اسیدهای چرب اساسی، همچون فسفولیپیدها که جزء اصلی غشاها سلولی محسوب می شوند، به عنوان مواد مغذی ضروری برای حفظ سلامتی انسان شناخته می شوند (Spector و Yorek، ۱۹۸۵).

با این حال، مقادیر بالای اسیدهای چرب اشباع در شیر عمولاً نامطلوب است، زیرا با برخی بیماری ها از جمله افزایش کلسترول خون، چاقی و مشکلات قلبی عروقی همراه است (Brouwer و همکاران، ۲۰۱۷؛ Pulina و همکاران، ۲۰۱۳؛ Palombo و همکاران، ۲۰۱۸). اسیدهای چرب اشباع و اسیدهای چرب غیراشباع با طول زنجیره کربنی متفاوت، پارامترهای وراثتی متنوعی دارند. به عنوان مثال، اسیدهای چرب با زنجیره کوتاه و اسیدهای چرب با زنجیره متوسط وراثت پذیری متوسط تا بالا را نشان داده اند. در حالی که اسیدهای چرب با زنجیره بلند عمولاً وراثت پذیری پایین تا متوسط دارند. علاوه بر پارامترهای ژنتیکی، شناخت فرآیند تولید اسیدهای چرب شیر از طریق شناسایی مناطق مهم ژنومی و ژن های کاندید می تواند به پیشرفت ژنتیکی چنین

¹ Single nucleotide polymorphism

² Linkage disequilibrium

سلول‌های بدنی در گاوهاشییری در ایران نیز به کاررفته است. نتایج این تحقیقات نشان دادند که با شناسایی ژن‌ها و مسیرهای مرتبط می‌توان از عفونت و عوامل بیماری‌زا در بروز بیماری ورم‌پستان جلوگیری کرد (Bakhshalizadeh و همکاران، ۲۰۲۱). در مطالعه کنونی، یک فراتحلیل روی چندین مطالعه پویش ژنومی مرتبط با صفات اسیدهای چرب شیر در گاوهاشییری انجام شد تا درک بهتری از جایگاه‌های صفات کمی^۱ برای این صفات ایجاد شود.

مواد و روش‌ها

استخراج داده‌ها: برای جمع‌آوری مجموعه داده‌های خلاصه پویش ژنومی، یک جستجوی جامع با استفاده از کلید واژه‌های گاوهاشییری، مطالعات پویش ژنومی و اسیدهای چرب شیر در گوگل اسکولار^۲ انجام شد. استخراج داده‌های مجموعه مطالعات پویش ژنومی برای صفات اسیدهای چرب شیر در جدول ۱ ارائه شده است.

از کل مقالات جمع‌آوری شده، ۴ مقاله پژوهشی برای صفات اسیدهای چرب شیر استفاده شد. سایر مقالات مورداستفاده در مطالعه حاضر مربوط به بازه زمانی ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۹ بود. بر این اساس، نتایج جستجوهای اولیه وارد چک لیست ارزیابی شدند که شامل عنوان مقاله، نام نویسنده، سال انتشار، تعداد حیوانات موجود در هر مطالعه و سایر موارد موردنیاز بودند. سپس، مقالات با توجه به اهداف مدنظر برای فراتحلیل از چک لیست ارزیابی انتخاب شدند. بدین صورت، عنوان، خلاصه و متن کامل مقالات موردنرسی قرار گرفت و بر اساس معیارهای ورود و خروج، مورد قضاوت قرار داده شدند.

روش امکان ارزیابی نتایج مختلف در چندین مجموعه داده را فراهم کند (Higgins و همکاران، ۲۰۰۷). فراتحلیل داده‌های مطالعات پویش ژنومی می‌تواند با افزایش حجم نمونه نسبت به مطالعات انفرادی، دقت آزمون را افزایش دهد. با این حال، تجزیه و تحلیل داده‌ها در مطالعات مختلف ممکن است با استفاده از نرم‌افزارهای متفاوتی انجام شده باشد و انواع مختلفی از ژنوتیپ‌های مؤثر در هر مطالعه شناسایی شود (Anderson و همکاران، ۲۰۰۸). با وجود انجام آزمون‌های متعدد، تجزیه و تحلیل پویش ژنومی در مطالعات مختلف، شناسایی متغیرهای علی در نواحی ژنومی برای بسیاری از چندشکلی‌های تک نوکلئوتیدی مجاوری که دارای مقادیر P مشابه هستند به دلیل عدم تعادل پیوستگی قوی مشکلی پیچیده است (Goddard و Hayes، ۲۰۰۹)؛ بنابراین، با تجمعیع مطالعات انفرادی، فراتحلیل می‌تواند دقت در شناسایی متغیرهای علی را در فواصل کوتاهی از عدم تعادل پیوستگی حفظ کرده و صحت آن را به طور فزاینده‌ای افزایش دهد (Van den Berg و همکاران، ۲۰۲۰). همچنین، نتایج متفاوت در مطالعات ناشی از عواملی همچون اندازه‌ی نمونه کم، کیفیت پایین نمونه، تفاوت در پروتکل‌ها، استفاده از بستر آزمایشگاهی متفاوت و تجزیه و تحلیل‌های آماری مختلف، به شناسایی ژن‌هایی با بیان متفاوت انجامیده است (Li و همکاران، ۲۰۱۶). روش فراتحلیل می‌تواند به حل این مشکلات کمک کند. فراتحلیل، با ترکیب اطلاعات حاصل از چندین مطالعه مرتبط، دقت و اعتمادپذیری نتایج را بهبود می‌بخشد (Ramasamy و همکاران، ۲۰۰۸) و Rung، Van den Berg، Brazma و همکاران، ۲۰۱۳، ۲۰۱۶a. این روش، به طراحی تحقیقات در زمینه فراتحلیل مطالعات پویش ژنومی برای صفت نمره

¹ Quantitative trait loci

² Google Scholar

جدول ۱- شرح مطالعات پویش ژنومی مورد استفاده در فراتحليل
Table 1- Description of genome-wide association studies used in the meta-analysis

ردیف Number	عنوان مقاله Title of the paper	تعداد گاوهاي بینی Dанські	تعداد گاوهاي چینی Number of Chinese cows	تعداد گاوهاي دانمارکی Number of Danish cows	تعداد گاوهاي هلندی Number of Dutch cows	تعداد SNPs های معنی دار Number of significant SNPs	تفاوت پیش Fиштіп Phenotype	متغیر معنی دار Daughter yield deviations	احرف عمالکرد Джетран	منبع Reference
1	Genomic regions associated with bovine milk fatty acids in both summer and winter milk samples مناطق ژنومی مرتبط با اسیدهای چرب گاو در هر دو موسمه شیر چینی و زمستانی	-	-	-	1564	87				(3)
2	Genome-wide association and biological pathway analysis for milk-fat composition in Danish Holstein and Danish Jersey cattle تجزیه و تحلیل مطالعات پویش ژنومی و مسیرهای بیولوژیکی برای اجزای چربی شیر در گاوهای هلندیان و دانمارکی و جرمی دانمارکی	-	-	456	-	1233				(5)
3	Genome wide association study identifies 20 novel promising genes associated with milk fatty acid traits in Chinese Holstein مطالعات پویش ژنومی ۲۰ ژن جدید امیدوار کننده مرتبط با صفات اسید چرب شیر در هلندیان چینی را شناسایی می کنند.	784	-	-	-	146				(19)
4	Multi-population GWAS and enrichment analyses reveal novel genomic regions and promising candidate genes underlying bovine milk fatty acid composition مطالعات پویش ژنومی چند جمعیتی و تجزیه و تحلیل غنی سازی، منطقه ژنومی جدید و ژنهای کالبدی امیدوار کننده را شناسان می دهد که ریزنی اجرای اسیدهای چرب شیر گاو هستند.	700	614	1566	58					(10)

چندشکلی تک نوکلئوتیدی، β برداری از اثرات جایگزینی آلل ثابت برای چندشکلی تک نوکلئوتیدی، g برداری از اثرات ژنتیکی افزایشی تصادفی با $\sigma_g^2 \sim N(0, G\sigma_g^2)$ که در آن G ماتریس روابط ژنتیکی واریانس برآورده شده برای همه چندشکلی‌های تک نوکلئوتیدی، e برداری از اثرات تصادفی باقی مانده با $\sigma_e^2 \sim N(0, I\sigma_e^2)$ که در آن I یک ماتریس همانندی است و σ_e^2 واریانس خطأ است.

واریانس y برابر است با: $V(y) = G\sigma_g^2 + I\sigma_e^2$

در آیه‌های ماتریس G به شرح زیر برآورده شود:

$$g_{jk} = \frac{1}{w} \sum_{i=1}^w \frac{(z_{ij} - 2p_i)(z_{ik} - 2p_i)}{2p_i(1-p_i)}$$

که در آن، w تعداد کل چندشکلی تک نوکلئوتیدی است، z_{ij} و z_{ik} به ترتیب تعداد کپی‌های آلل‌های مرجع برای آامین چندشکلی تک نوکلئوتیدی در زمین و آامین گاو است و p_i فراوانی آلل‌های مرجع برآورده شده از داده‌های نشانگر است (VanRaden, ۲۰۰۸).

پس از جمع آوری خلاصه آماری از چندین مطالعه METAL پویش ژنتیکی، تحلیل جامع در نرم‌افزار Willer و همکاران، (۲۰۱۰) با بهره‌گیری از مدل وزنی امتیاز Z انجام شد. در این مطالعه، مدل وزنی امتیاز Z برای برآورده مقدار P و جهت‌های اثرات چندشکلی تک نوکلئوتیدی استفاده شد. وزن‌های انفرادی پویش ژنتیکی بر اساس اندازه نمونه برای محاسبه امتیاز Z به شرح زیر است (Willer و همکاران، ۲۰۱۰):

$$Z_f = \Phi^{-1} \left(1 - \frac{P_f}{2} \right) \times \Delta_f$$

که در آن، Z_f امتیاز Z برای جمعیت f است، P_f معکوس توزیع تجمعی نرمال استاندارد است، Δ_f مقدار P است. Δ_f جهت اثرات چندشکلی تک نوکلئوتیدی برآورده شده برای جمعیت f است. به طور کلی، امتیاز Z و مقدار P به ترتیب با استفاده از معادلات زیر محاسبه شدن:

مقالاتی که مرتبط با بحث پژوهش نبودند، حذف و مقالات حذف شده به همراه دلایل حذف شدن، بایگانی و نگهداری شدند. در مورد مقالات باقی‌مانده، اطلاعات مربوط به صفات اسیدهای چرب شیر (مانند ژن، چندشکلی تک نوکلئوتیدی، مقادیر P ، اندازه نمونه، اثرات آللی، خطای استاندارد و فراوانی‌های آللی) به طور دقیق از هر یک از مطالعات جمع آوری و در صفحات گسترده اکسل ذخیره شدند. طبقه‌بندی داده‌ها بر اساس موقعیت جغرافیایی حیوانات شامل گاوهای چینی، دانمارکی و هلندی انجام شد. پس از جمع آوری خلاصه‌های آماری از چندین مطالعه پویش ژنتیکی، یک سری ارزیابی برای اطمینان از حداقل کیفیت و یکپارچگی داده‌ها صورت گرفت. در برخی از مقالات تحقیقی، نام چندشکلی‌های تک نوکلئوتیدی به صورت متفاوت ثبت شده بود؛ بنابراین، از پایگاه اطلاعاتی ایلومینیا (<https://www.illumina.com>) برای به دست آوردن نام و موقعیت چندشکلی‌های تک نوکلئوتیدی استفاده شد. در مجموع، بر اساس ۱۵۲۴ مطالعات قبلی پویش ژنتیکی، تعداد چندشکلی‌های تک نوکلئوتیدی مرتبط با اسیدهای چرب شیر شناسایی شده است.

فراتحلیل و ناهمگنی جایگاه‌های صفات کمی: صفات موردمطالعه در این تحقیق شامل اسیدهای C14, C14:1, C14:0, C12:0, C10:0, C8:0 و C18:1n9c بود. مدل آماری استفاده شده در مطالعات قبلی پویش ژنتیکی بین چندشکلی تک نوکلئوتیدی و صفت Stothard و Nayeri (Marete, ۲۰۱۶) و Yue و همکاران (Gebreyesus و همکاران، ۲۰۱۸) موردنظر به شرح زیر بود: $y = 1\mu + x\beta + g + e$ که در آن، y برداری از فوتیپ‌ها، x میانگین، g برداری از آلل‌های تعیین ژنتیکی شده برای هر

آستانه معنی داری توسعه یافته که ممکن است بیش از حد محافظه کارانه باشد و منفی های کاذب را افزایش دهد (Saffari و همکاران، ۲۰۱۸). روش های چند آزمونی در مطالعات پویش ژنومی ممکن است دقت فراتحلیل را تحت تأثیر بگذارد. علاوه بر این، ممکن است گاوهاهی شیری جهش های علی متفاوتی (به عنوان مثال، به دلیل اثرات اپیستازی) را داشته باشند که ممکن است دقت نتایج فراتحلیل را کاهش دهد. این عوامل باعث ایجاد اثرات متضاد برای برخی از جایگاه های کمی در بین گاوهاهی شیری می شود (Gjuvsland و همکاران، ۲۰۱۳). نتایج فراتحلیل و ناهمگنی برای صفات اسیدهای چرب شیر به شرح زیر است (جدول ۲):

C8:0: جایگاه های کمی مرتبط با اسید چرب C8:0 روی کروموزوم های ۱۴، ۱۹، ۲۱ و ۲۱ مشاهده شدند. تعداد جایگاه های کمی در گاوهاهی هلشتاین چینی، دانمارکی و هلندی به ترتیب ۱۲، ۱۲ و ۱۲ بود. چندشکلی های تک نوکلئوتیدی معنی دار شناسایی شده در فراتحلیل که از آستانه پویش ژنومی rs109421300 (P=۴/۰۷e-۱۲) فراتر رفته شامل rs109290136 (کروموزوم ۱۴: ۱۴، ۱۸۰۱۱۱۶، P=۴/۱۰e-۳۲)، rs137372738 (کروموزوم ۱۹: ۵۱۳۸۶۷۳۵، P=۶/۵۵e-۲۲)، rs109290136 (کروموزوم ۱۷: ۳۰۰۸۰۸۵۱، P=۳/۷۳e-۲۳) و rs137372738 (کروموزوم ۱۷: ۵۱۳۸۶۷۳۵، P=۳/۷۳e-۲۳) شناسایی شد.

C10:0: جایگاه های کمی مرتبط با این اسید چرب در کروموزوم های ۱۴، ۱۵، ۱۷ و ۱۹ مشاهده شدند. در حالی که تعداد جایگاه های کمی در گاوهاهی هلشتاین چینی، دانمارکی و هلندی به ترتیب ۲۴، ۲۴ و ۲۴ بود. فراتحلیل، چندشکلی های تک

$$Z = \frac{\sum_f Z_f w_f}{\sqrt{\sum_f w_f^2}}$$

$$P = 2\Phi(-|Z|)$$

که در آن، $w_f = \sqrt{n_f}$ تعداد نمونه های اندازه گیری شده در جمعیت f است.

ناهمگنی اندازه اثرات در مطالعات مختلف پویش ژنومی از طریق آزمون کوکران Q و با استفاده از نرم افزار METAL برآورد شد. آماره کوکران Q طبق فرمول زیر محاسبه شد (Cochran, ۱۹۵۴):

$$Q = \sum_i w_i^k (d_i - d_{+}^k)^2$$

که در آن d_{+}^k خلاصه اندازه اثر با اثرات ثابت، d_i اندازه اثر خاص مطالعه و w_i^k وزن هر مطالعه بود. این آماره از توزیع χ^2 با درجه آزادی $k-1$ پیروی می کند (k تعداد مطالعات یا مجموعه داده های یکپارچه شده است). واضح است که Q برای برآورد واریانس بین مطالعات استفاده شده است.

بنابراین، ناهمگنی نشان دهنده این است که جایگاه های کمی تفکیک شده بین مطالعات مختلف معنی دار است (P کمتر از ۰/۰۵) (Willer و همکاران، ۲۰۱۰). مقادیر فنوتیپی گزارش شده در مطالعات پویش ژنومی برای گاوهاهی نر شامل انحراف عملکرد دختران و برآورد ارزش های اصلاحی بود. مقادیر فنوتیپی در مطالعات پویش ژنومی برای صفات اسیدهای چرب شیر در جدول ۱ خلاصه شده است.

نتایج و بحث

فراتحلیل مرتبط با صفات اسیدهای چرب شیر در جمعیت گاوهاهی هلشتاین، بر اساس خلاصه آماری از چهار مطالعه منتشر شده انجام شده است. اهمیت آستانه آماری در زمینه مطالعات پویش ژنومی به شکل های متنوع مشخص گردید. در فرآیند پویش ژنومی، تعیین آستانه آماری برای شناسایی مثبت های واقعی از مثبت ها و منفی های کاذب از اهمت چشمگیری برخوردار است. روش های چند آزمونی برای محاسبه

¹ Diacylglycerol O-Acyltransferase 1
²

نوکلئوتیدی معنی دار را روی $P=8/27e-9$ و ژن FASN بود که جهت اثرات این چندشکلی تک نوکلئوتیدی منفی بود و نشان دهنده اثرات ژنتیکی کمتر نسبت به اثرات میانگین بود.

C14:0: اسید چرب C14:0: جایگاه های کمی مرتبط با C14:0 روی کروموزوم های ۱۴، ۱۵ و ۱۹ مشاهده شد. تعداد جایگاه های کمی شناسایی شده برای گاو های هلشتاین چینی، دانمارکی و هلندی به ترتیب ۲۴، ۴۷ و ۲۴ بود. معنی دارترین چندشکلی های تک نوکلئوتیدی شناسایی شده در فراتحلیل شامل rs109421300 (کروموزوم ۱۴: $P=7/97e-31$) و ژن FASN (کروموزوم ۱۹: $P=51386735$)

روی کروموزوم ۱۹ در فواصل ۵۰ - ۵۲ mbp با چندشکلی تک نوکلئوتیدی مشابه که شامل rs41921177 (کروموزوم ۱۹: $P=51326750$) بود که در هر دو از گاو های هلشتاین چینی و دانمارکی مشاهده شد. این چندشکلی تک نوکلئوتیدی یک متغیر ایترونی در داخل ژن FASN است که فراتحلیل P کمتری ($P=3/18e-3$) را نسبت به هر یک از مطالعات پویش ژنومی ($P=2/52e-8$) نشان داد. معنی دارترین ناهمگنی برای چندشکلی های تک نوکلئوتیدی روی دو کروموزوم مشاهده شد. چندشکلی تک نوکلئوتیدی اول rs41921177 (کروموزوم ۱۹: $P=51326750$) و ژن FASN بود که معنی دارترین ناهمگنی را نسبت به بقیه چندشکلی های تک نوکلئوتیدی داشت. چندشکلی تک نوکلئوتیدی دوم (rs137372738) هم روی کروموزوم ۱۹ ($P=51386735$) نزدیک به ژن FASN بود.

نوکلئوتیدی معنی دار را روی rs109421300 (کروموزوم ۱۴: $P=1/12e-22$) و ژن DGAT1 (کروموزوم ۱۹: $P=1/71e-68$) بین ژنی و - 51386735 (mbp ۵۳/۳) شناسایی کرد. سایر جایگاه های کمی شناسایی شده در فراتحلیل با آستانه معنی داری بیشتر نسبت به پویش ژنومی شناسایی شدنده که شامل rs109290136 (کروموزوم ۱۷: $P=6/75e-17$) و ژن FASN (کروموزوم ۱۵: $P=30080851$: ۳۰۰۸۰۸۵۱) بودند. معنی دارترین ناهمگنی جایگاه کمی شامل چندشکلی تک نوکلئوتیدی (کروموزوم ۱۹: $P=4/28e-17$) و - 51386735 (mbp ۳۳/۵) بودند. معنی دارترین ناهمگنی جایگاه کمی شامل چندشکلی تک نوکلئوتیدی (کروموزوم ۱۹: $P=1/33e-10$) و ژن FASN (کروموزوم ۱۹: $P=51386735$) در بین گاو های شیری منفی بود و اثرات ژنتیکی کوچکتری را نسبت به اثرات میانگین نشان داد.

C12:0: اسید چرب C12:0: جایگاه های کمی مرتبط با اسید چرب C12:0 روی کروموزوم های ۱۰، ۱۴، ۱۹ و ۲۵ مشاهده شدند. در حالی که جایگاه های کمی در گاو های هلشتاین چینی، دانمارکی و هلندی به ترتیب شامل ۲۷، ۴۸ و ۲۷ جایگاه کمی بودند. معنی دارترین جهش علی که قبلاً در مطالعات پویش ژنومی شناسایی شده بود، شامل چندشکلی rs137372738 (کروموزوم ۱۹: $P=2/25e-63$)، 51386735 (کروموزوم ۱۹: $P=2/25e-63$) بود که با استفاده از فراتحلیل تأیید شد. سایر جایگاه های کمی معنی دار هم با استفاده از فراتحلیل شناسایی شدنده که شامل rs110702652 (کروموزوم ۱۰: $P=1128463$)،

rs135719091 (کروموزوم ۲۵: $P=2/01e-18$) و - 51386735 (کروموزوم ۱۶: $P=8/053e-16$) بین ژنی) بودند. همچنین، معنی دارترین ناهمگنی چندشکلی تک نوکلئوتیدی هم rs137372738 (کروموزوم ۱۹: $P=1/9907918$) بود.

¹ Fatty acid synthase

جدول ۲- فهرستی از چندشکلی های تک نوکلئوتیدی معنی دار شناسایی شده در فراتحلیل برای صفات اسیدهای چرب شیر.

Table 2- List of significant single nucleotide polymorphism identified in the meta-analysis for milk fatty acids traits.

صفات Traits	چینگاه کسی QTL ¹	کروموزوم ² Chromosome	موقعیت (bp) Position(bp)	RS تعداد Rs Number	آلی Allele	ژن Gene	Pmeta- analysis	جهت اثرات (و شواهد)			کاو هاشتاین کاو هاشتاین چینی Chinese Holstein cows	کاو هاشتاین دانمارکی Danish Holstein cows	کاو هاشتاین هلندی Dutch Holstein cows
								P	مقدار فراتحلیل Effect direction (and evidence of heterogeneity) across three GWAS studies ²	P-value			
C8:0	1	14	1801116	rs109421300	-	DGAT1	4.10e-32	+++(7.69e-02)	4.07e-12	4.07e-12	4.07e-12	4.07e-12	4.07e-12
	2	17	30080851	rs109290136	-	FASN	6.55e-22	+++(1.82e-01)	1.55e-08	1.55e-08	1.55e-08	1.55e-08	1.55e-08
	3	19	51386735	rs137372738	A/G	-	3.82e-09	+++(3.73e-23)	1.62e-10	1.62e-10	1.62e-10	1.62e-10	1.62e-10
	4	21	55657471	rs136411088	-	-	2.58e-09	+++(5.22e-01)	4.79e-04	4.79e-04	4.79e-04	4.79e-04	4.79e-04
C10:0	1	14	1801116	rs109421300	-	DGAT1	1.12e-22	+++(1.70e-01)	8.22e-09	8.22e-09	8.22e-09	8.22e-09	8.22e-09
	2	15	65881003	rs109552799	-	-	6.75e-17	+++(2.76e-01)	9.12e-07	9.12e-07	9.12e-07	9.12e-07	9.12e-07
	3	17	30080851	rs109290136	-	-	4.28e-17	+++(2.72e-01)	7.76e-07	7.76e-07	7.76e-07	7.76e-07	7.76e-07
	4	19	51386735	rs137372738	A/G	FASN	1.71e-68	--(1.35e-10)	4.75e-09	4.75e-09	4.75e-09	4.75e-09	4.75e-09
C12:0	1	10	1128463	rs110702652	-	DGAT1	2.01e-18	+++(2.43e-01)	2.63e-07	2.63e-07	2.63e-07	2.63e-07	2.63e-07
	2	14	1801116	rs109421300	A/G	DGAT1	5.24e-06	+++(6.82e-01)	7.41e-03	7.41e-03	7.41e-03	7.41e-03	7.41e-03
	3	19	51386735	rs137372738	-	FASN	2.25e-63	--(8.27e-09)	3.01e-09	3.01e-09	3.01e-09	3.01e-09	3.01e-09
	4	25	9907918	rs135719091	-	-	8.53e-16	+++(3.03e-01)	2.24e-06	2.24e-06	2.24e-06	2.24e-06	2.24e-06
C14:0	1	14	1801116	rs109421300	-	DGAT1	7.97e-31	--(8.57e-02)	1.15e-11	1.15e-11	1.15e-11	1.15e-11	1.15e-11
	2	15	28561382	rs29027621	A/G	FASN	1.30e-19	+++(2.20e-01)	1.0e-07	1.0e-07	1.0e-07	1.0e-07	1.0e-07
	3	19	51326750	rs41921177	A/G	FASN	3.18e-03	+?(5.98e-11)	2.52e-08	6.01e-06	6.01e-06	6.01e-06	6.01e-06
	4	19	51386735	rs137372738	A/G	FASN	2.76e-61	--(3.29e-07)	3.49e-10	4.37e-21	4.37e-21	4.37e-21	4.37e-21
C14:1	1	14	44945313	rs134996766	-	-	1.02e-17	+++(2.58e-01)	4.68e-07	4.68e-07	4.68e-07	4.68e-07	4.68e-07
	2	14	1801116	rs109421300	-	-	2.45e-13	+++(3.65e-01)	1.45e-05	1.78e-05	1.78e-05	1.78e-05	1.78e-05
	3	26	22118554	rs42088972	-	BTRC	1.87e-16	++?(6.54e-01)	3.56e-10	8.91e-08	8.91e-08	8.91e-08	8.91e-08
	4	26	21702714	rs42093978	-	SCD1	1.84e-14	++?(8.53e-01)	5.50e-10	6.83e-06	6.83e-06	6.83e-06	6.83e-06
C14 Index	1	5	93945655	rs134637616	-	-	1.79e-23	--(1.59e-01)	4.37e-09	4.37e-09	4.37e-09	4.37e-09	4.37e-09
	2	14	1801116	rs109421300	-	DGAT1	7.67e-42	--(3.38e-02)	1.15e-05	1.62e-15	1.62e-15	1.62e-15	1.62e-15
	3	26	22118554	rs42088972	-	BTRC	3.50e-23	++?(2.37e-01)	7.55e-15	3.56e-12	3.56e-12	3.56e-12	3.56e-12

	4	26	23876476	rs41589654	-	CNNM	7.35e-19	++?(5.69-01)	1.98e-11	5.51e-09	-
C16:0	1	1	19928881	rs137639512	-	-	2.80e-16	--(2.91e-01)	1.51e-06	1.51e-06	1.51e-06
	2	14	1801116	rs109421300	DGAT1	1.05e-102	+++(7.63e-18)	9.04e-06	1.0e-58	1.0e-58	
	3	14	6023464	rs42305197	-	-	5.94e-20	--(2.14e-01)	7.59e-08	7.59e-08	7.59e-08
	4	19	51386735	rs137372738	-	-	6.62e-23	+++(1.67e-01)	6.92e-09	6.92e-09	6.92e-09
C16:1	1	2	66786664	rs134492772	-	-	9.58e-18	--(2.57e-01)	4.57e-07	4.57e-07	4.57e-07
	2	5	93945655	rs134637616	-	-	5.93e-17	--(2.75e-01)	8.71e-07	8.71e-07	8.71e-07
	3	14	1801116	rs109421300	DGAT1	6.94e-73	+-(1.63e-42)	1.15e-55	7.70e-07	1.15e-55	
	4	17	22643383	rs109202336	-	-	2.75e-21	+++(1.91e-01)	2.57e-08	2.57e-08	2.57e-08
C18:0	1	10	12917984	rs41655411	-	-	5.98e-15	+++(3.25e-01)	4.47e-06	4.47e-06	4.47e-06
	2	14	44945313	rs134996766	-	-	3.61e-12	--(4.10e-01)	4.37e-05	4.37e-05	
	3	20	32523159	rs109459239	-	-	2.04e-16	+++(2.88e-01)	1.35e-06	1.35e-06	
	4	24	10210368	rs109823093	-	-	1.98e-15	--(3.13e-01)	3.02e-06	3.02e-06	
C18:1 n9c	1	14	1801116	rs109421300	DGAT1	1.52e-49	--(4.27e-48)	3.01e-06	4.47e-47	4.47e-47	
	2	14	6023464	rs42305197	-	-	2.10e-17	+++(2.65e-01)	6.03e-07	6.03e-07	
	3	21	55657471	rs136411088	-	-	2.10e-17	--(2.65e-01)	6.03e-07	6.03e-07	
	4	25	24719140	rs136738972	-	-	2.11e-15	+++(3.13e-01)	3.09e-06	3.09e-06	

بیانگاهی کمی؛ جمعیتی از زرها به ترتیب در کشورهای چین، دانمارک و هلند مورد مشاهده قرار گرفت. مقادیر فوتیه شامل انحراف عدملکرد دختران (DYD) و برآورد ارزش‌های اصلاحی (EBV) بود. بنابراین، مقادیر شوتشی زرها در DYD و EBV بود. علاوه بر این، "+" و "-" نشان‌دهنده اثراست در پرانتز آورده شده است و اگر کسر از ۰/۵٪ باشد، بعضی معنی دار است.

¹Quantitative traits; ²Populations of sires in order are in China, Danish, and Dutch countries. Phenotypic values included daughter yield deviations (DYD) and estimated breeding values (EBV). Thus, phenotypic values of sires in China were EBV and DYD, and in Danish and Dutch EBV. "+" and "-" denote the positive and negative substitution effects of the alternate allele. "¹⁴⁰³" indicates that the variant did not segregate in the respective sires from different countries. The Pvalue of Cochran's Q-test for heterogeneity of the effect sizes across countries is given in parentheses and is significant if $P \leq 0.05$.

گاوهای هلشتاین چینی، دانمارکی و هلندی به ترتیب ۴۷، ۳۱ و ۱۸ بود. معنی دارترین جایگاه کمی در یک چندشکلی تک نوکلئوتیدی rs109421300 (کروموزوم ۱۴: ۱۸۰۱۱۱۶، $P=1.05e-102$) و DGAT1 (۱۵/۲ - ۲۰/۵ mbp) شناسایی شد. سایر چندشکلی های تک نوکلئوتیدی معنی دار شامل rs42305197 (کروموزوم ۱۴: ۱۳۷۳۷۲۷۳۸ و $P=5.94e-20$) و rs137372738 (کروموزوم ۱۹: ۵۱۳۸۶۷۳۵ و $P=6.62e-23$) بودند. معنی دارترین ناهمگنی چندشکلی تک نوکلئوتیدی در e-۱۸ (کروموزوم ۱۴: ۱۸۰۱۱۱۶، $P=1.02e-17$)، ۴۴۹۴۵۳۱۳ (کروموزوم ۲۶: ۲۲۱۱۸۵۵۴ و $P=1.87e-16$) بود. چندشکلی تک نوکلئوتیدی معنی دار دیگر rs42088972 (کروموزوم ۱۴: ۱۸۰۱۱۱۶، $P=7.63e-42$) بود که در گاوهای هلشتاین چینی و دانمارکی شناسایی شد. علاوه بر این، برای C14:1 هیچ ناهمگنی معنی داری در جایگاههای کمی شناسایی نشد.

اسید چرب C16:1: تعداد جایگاههای کمی مرتبط با C16:1 روی کروموزوم های ۲، ۵، ۱۴ و ۱۷ شناسایی شد. جایگاههای کمی در گاوهای هلشتاین چینی، دانمارکی و هلندی به ترتیب ۵۳، ۳۰ و ۲۵ بود. معنی دارترین چندشکلی تک نوکلئوتیدی مرتبط با جایگاه کمی در ۰۰ (rs109421300) (کروموزوم ۱۴: ۱۸۰۱۱۱۶، $P=6.94e-73$) و DGAT1 (۱۵/۲ - ۲۰/۵ mbp) مشاهده شد. سایر چندشکلی های تک نوکلئوتیدی معنی دار شامل e-۱۷ (کروموزوم ۱۶: ۹۳۹۴۵۶۵۵ و $P=5.93e-21$) و rs109202336 (کروموزوم ۱۷: ۲۲۶۴۳۳۸۳ و $P=5.93e-21$) بودند. معنی دارترین ناهمگنی rs109421300 چندشکلی تک نوکلئوتیدی در ۰۰ (کروموزوم ۱۴: ۱۸۰۱۱۱۶، $P=1.63e-42$) و DGAT1 (کروموزوم ۱۴: ۱۸۰۱۱۱۶، $P=1.05e-102$) مشاهده شد. جهت این چندشکلی تک نوکلئوتیدی در برخی از پدرها منفی و در برخی ها مثبت بود که به ترتیب به دلیل اثرات ژنتیکی کمتر و بیشتر نسبت به اثرات میانگین بود.

اسید چرب C18:0: جایگاههای کمی مرتبط با C18:0 روی کروموزوم های ۱۰، ۱۴، ۲۰ و ۲۴ شناسایی شد. تعداد جایگاههای کمی در گاوهای هلشتاین چینی، دانمارکی و هلندی به ترتیب ۱۰۵، ۱۷ و ۱۷ بود. معنی دارترین جایگاه کمی در چندشکلی تک

اسید چرب C14:1: جایگاههای کمی شناسایی شده برای C14:1 روی کروموزوم های ۱۴ و ۲۶ یافت شد. تعداد جایگاههای کمی برای گاوهای هلشتاین چینی، دانمارکی و هلندی به ترتیب ۱۱۷، ۷۰ و ۱۷ بود. معنی دارترین چندشکلی تک نوکلئوتیدی شناسایی شده در جایگاه کمی برای هر سه گاو هلشتاین چینی، دانمارکی و هلندی (rs134996766) (کروموزوم ۱۴: ۴۴۹۴۵۳۱۳ و بین ژنی) بود. چندشکلی rs42088972 (کروموزوم ۲۶: ۲۲۱۱۸۵۵۴ و $P=1.87e-16$) بود که در گاوهای هلشتاین چینی و دانمارکی شناسایی شد. علاوه بر این، برای C14:1 هیچ ناهمگنی معنی داری در جایگاههای کمی شناسایی نشد.

اسید چرب C14 Index: جایگاههای کمی مرتبط با C14 Index روی کروموزوم های ۱۴ و ۲۶ مشاهده شدند. تعداد جایگاههای کمی شناسایی شده در گاوهای هلشتاین چینی، دانمارکی و هلندی به ترتیب ۲۳۷، ۹۰ و ۲۰ بود. معنی دارترین جایگاه کمی در چندشکلی تک نوکلئوتیدی rs109421300 (کروموزوم ۱۴: ۱۸۰۱۱۱۶، $P=7.67e-42$) و DGAT1 (کروموزوم ۱۴: ۱۸۰۱۱۱۶، $P=1.05e-102$) بود. سایر چندشکلی های تک نوکلئوتیدی معنی دار، شامل e-۲۳ (کروموزوم ۱۶: ۹۳۹۴۵۶۵۵ و $P=5.93e-21$) و rs134637616 (کروموزوم ۱۷: ۲۲۶۴۳۳۸۳ و $P=5.93e-21$) بودند. معنی دارترین ناهمگنی جایگاههای صفات کمی شامل rs109421300 یک چندشکلی تک نوکلئوتیدی (کروموزوم ۱۴: ۱۸۰۱۱۱۶، $P=3.38e-2$) و DGAT1 (کروموزوم ۱۴: ۱۸۰۱۱۱۶، $P=3.38e-2$) بود.

اسید چرب C16:0: تعداد جایگاههای کمی شناسایی شده برای C16:0 روی کروموزوم های ۱، ۱۴ و ۱۹ بود. تعداد جایگاههای کمی شناسایی شده برای

⁸ Beta-transducin repeat containing E3 ubiquitin protein ligase

مطالعات پویش ژنومی افزایش می‌دهد که دلیل آن می‌تواند ناشی از افزایش حجم نمونه و شکستگی عدم تعادل پیوستگی باشد (Van den Berg و همکاران، ۲۰۱۶b).

عدم تعادل پیوستگی بین چندشکلی تک نوکلئوتیدی و انواع علی در بین گاوها های هلشتاین مختلف ممکن است متفاوت باشد و منجر به رابطه ضعیف بین چندشکلی تک نوکلئوتیدی و صفت موردنظر شود که فراتحلیل بر ساختارهای مختلف عدم تعادل پیوستگی در بین گاوها های هلشتاین از کشورهای مختلف غلبه می‌کند (Marete و همکاران، ۲۰۱۸، Van den Berg و همکاران، ۲۰۲۰). در مطالعه حاضر، شناسایی بسیاری از جایگاههای کمی معنی دار را می‌توان به افزایش حجم نمونه و گنجاندن گاوها های هلشتاین از کشورهای مختلف نسبت داد.

فراتحلیل، جایگاههای کمی را در فواصل ۱ تا ۹۴ mbp با چهار جایگاه برای هر اسید چرب مانند C14:0، C12:0، C10:0، C8:0، C14:1، C16:1، C16:0، C14:1 و C18:0، C16:0، C14:1، C14:1، C18:1n9c شناسایی کرد. در مطالعات قبلی فراتحلیل روی صفات تولید شیر، تعداد جایگاههای کمی شناسایی شده در فواصل ۱ mbp برای درصد چربی و درصد پروتئین به ترتیب ۱۲ و ۲۳ بود (Van den Berg و همکاران، ۲۰۲۰). در فراتحلیل دیگری از پویش ژنومی، تعداد جایگاههای کمی شناسایی شده برای درصد چربی و درصد پروتئین به ترتیب ۲۹ و ۵۹ بود (Jiang و همکاران، ۲۰۱۹). Marete و همکاران (۲۰۱۸) جایگاههای کمی را برای عملکرد شیر، درصد چربی و درصد پروتئین در یک فراتحلیل چند نژادی (نژادهای موتبلیارد، نورماند و هلشتاین) شناسایی کردند. تعداد جایگاههای کمی شناسایی شده برای عملکرد شیر، درصد چربی و درصد پروتئین به ترتیب ۴۸، ۳۶ و ۲۹ بود. در فراتحلیل دیگر، تعداد جایگاههای

نوکلئوتیدی مرتبط با rs109459239 (کروموزوم ۲۰: ۳۲۵۲۳۱۵۹ و P=۰.۴e-۱۶) مشاهده شد. سایر چندشکلی های تک نوکلئوتیدی معنی دار شامل e-۱۵ (کروموزوم ۱۰: ۱۲۹۱۷۹۸۴ و P=۰.۹۸e-۱۵) و rs109823093 (کروموزوم ۲۲: ۱۰۲۱۰۳۶۸ و P=۱.۹۸e-۱۵) بودند. همچنین، هیچ ناهمگنی معنی داری برای C18:0 شناسایی نشد.

C18:1n9c: جایگاههای کمی مرتبط با C18:1n9c روی کروموزومهای ۱۴، ۲۱ و ۲۵ یافت شد. تعداد جایگاههای کمی در گاوها های هلشتاین چینی، دانمارکی و هلندی به ترتیب ۴۶، ۳۰ و ۳۰ بود. معنی دارترین چندشکلی تک نوکلئوتیدی در e-۴۹ (کروموزوم ۱۴: ۱۸۰۱۱۱۶ و P=۰.۵۲) و زن DGAT1 مشاهده شد. سایر چندشکلی های تک نوکلئوتیدی معنی دار شامل e-۱۷ (کروموزوم ۱۴: ۵۰۲۳۴۶۴ و P=۰.۱۷) و rs42305197 (کروموزوم ۲۱: ۵۵۶۵۷۴۷۱ و P=۰.۱۰) بودند. معنی دارترین ناهمگنی C18:1n9c شناسایی کرد. در برخی از گاوها های شیری منفی و در برخی ها مثبت بود که به ترتیب به دلیل اثرات ژنتیکی کمتر و بیشتر نسبت به اثرات میانگین بود.

در مطالعه حاضر، فراتحلیلی از خلاصه های آماری مطالعات پویش ژنومی برای صفات اسیدهای چرب شیر با استفاده از مدل وزنی امتیاز Z برای به دست آوردن مقادیر P برای هر چندشکلی تک نوکلئوتیدی انجام شد. این فراتحلیل، جایگاههای کمی بیشتری را با سطوح معنی داری بالاتر نسبت به مطالعات پویش ژنومی نشان داد. این نتایج نشان می دهد که فراتحلیل خلاصه های آماری مطالعات پویش ژنومی در بین گاوها های شیری دقت نقشه برداری را در مقایسه با

مرتبط را در مقایسه با مطالعات پویش ژنومی افزایش دهد (Raven و همکاران، ۲۰۱۴)، Marete و همکاران، ۱۴: ۲۰۱۸). یک جایگاه کمی روی کروموزوم ۱۴: ۱۸۰۱۱۱۶ (rs109421300) و اسید چرب C18:1n9c (C18:1n9c) نزدیک به ژن DGAT1 قرار داشت. ناهمگنی فراتحلیل برای این جایگاه کمی در سه گاو هلشتاین از کشورهای مختلف مشاهده شد؛ اما در جهت اثرات بین گاوهای هلشتاین چینی، دانمارکی و هلندی تضاد وجود داشت. ناهمگنی مهم است زیرا ژن DGAT1 یک ژن کد کننده ضروری است که در متابولیسم چربی، سنتز تری گلیسرولها و تولید شیر نقش دارد (Khan و همکاران، ۲۰۲۱). در این فراتحلیل، بسیاری از جایگاههای کمی در بین گاوهای هلشتاین تفکیک نشده بودند. به عنوان مثال، نقشه برداری انواع علی مرتبه با ژن BTRC (برای اسید چرب C14:1) فقط در دو گاو هلشتاین چینی و دانمارکی تفکیک شده بود.

بیشتر چندشکلی‌های تک نوکلئوتیدی اثراتی را در جهت مشابه برای انواع علی معنی دار در بین گاوهای هلشتاین نشان دادند، به عنوان مثال، کروموزوم ۱۹: ۵۱۳۸۶۷۳۵ در داخل ژن FASN برای اسید چرب C14:0 دارای جهتی مشابه بود. در نتیجه، بیشتر جایگاههای کمی در بین گاوهای شیری که تفکیک شده بودند بیشتر برای صفاتی با وراثت پذیری بالا مربوط می‌شوند (Marete و همکاران، ۲۰۱۸)؛ بنابراین، انجام فراتحلیل با استفاده از خلاصه‌های آماری مطالعات پویش ژنومی در بین گاوهای هلشتاین، صحت شناسایی جایگاههای کمی را افزایش می‌دهد.

اثرات پلیوتروپی: یکی از کاربردهای فراتحلیل پویش ژنومی، شناسایی اثرات پلیوتروپی در تجزیه و تحلیل چند صفت است. با این حال، برخی از چندشکلی‌های تک نوکلئوتیدی ممکن است چندین صفت را به طور همزمان تحت تأثیر قرار دهند که به اثرات پلیوتروپی

کمی برای نژادهای برانویه، فلوکیه و هلشتاین برای هر یک از صفات درصد چربی و درصد پروتئین ۲۵ بود (Pausch و همکاران، ۲۰۱۷).

معنی‌دارترین چندشکلی‌های تک نوکلئوتیدی C10:0، C8:0 برای اسیدهای چرب (rs109421300) C18:1n9c، C16:1، C16:0، C14:0 و Index (rs137372738) برای اسید چرب (rs109290136) C14:0، C12:0، C8:0، C10:0 برای اسید چرب (rs42088972) و C16:0 برای اسید چرب (rs134996766) C14:1 و C14:0 برای اسید چرب (rs109459239) در مناطق ژنومی برای صفات اسیدهای چرب (C18:0) شیر شناسایی گردید. چندشکلی‌های تک نوکلئوتیدی که در فراتحلیل حاضر شناسایی شدند در فراتحلیل های انجام شده توسط محققان دیگر مانند Pausch و Van den Berg (Marete و همکاران، ۲۰۱۸) و (Marete و همکاران، ۲۰۲۰) شناسایی نشده بودند، به جز دو چندشکلی تک نوکلئوتیدی (rs137372738) که قبلًا توسط Pausch و همکاران (۲۰۱۷) و Marete (۲۰۱۸) برای درصد چربی و درصد پروتئین شناسایی شده بودند. در این فراتحلیل، مقدار P برای برخی از چندشکلی‌های تک نوکلئوتیدی در مقایسه با مطالعات پویش ژنومی کاهش یافت که دلیل آن می‌تواند ناشی از گاوهای هلشتاین از کشورهای مختلف باشد، چون جهش‌های علی متفاوتی از هر یک از آن‌ها جدا می‌شود. یک جایگاه کمی روی کروموزوم ۱۴: ۱۸۰۱۱۱۶ (rs109421300) و اسید چرب C16:0 با مقدار P=۰/۰۵ به مطالعات پویش ژنومی شناسایی شد. این فراتحلیل مقدار P را برای برخی از جایگاههای کمی کاهش داد، به عنوان مثال، کاهش مقدار P برای اسید چرب C16:0 روی کروموزوم‌های ۱۴ و ۱۹ مشاهده شد. برای صفاتی با وراثت پذیری بالا و برای گاوهایی از کشورهای مختلف، فراتحلیل می‌تواند دقت مطالعات

مرتبط با صفات اسیدهای چرب شیر در جدول ۳ ارائه شده است.

معروف است (Xiang و همکاران، ۲۰۲۱). شناسایی چندشکلی‌های تک نوکلئوتیدی با اثرات پلیوتروپی

جدول ۳- لیستی از اثرات پلیوتروپی چندشکلی‌های تک نوکلئوتیدی برای صفات اسیدهای چرب شیر در گاوها هشتادین.

Table 3- List of pleiotropic effects of single nucleotide polymorphism for milk fatty acids traits in Holstein cows.

کروموزوم Chromosome	موقعیت (bp) Position(bp)	تعداد Rs Number	صفات Traits
5	93945655	rs134637616	C14 Index, C16:1 C8:0, C10:0, C12:0, C14:0, C14:1, C14 Index, C16:0, C16:1, C18:0, C18:1n9c
14	1801116	rs109421300	C16:0, C18:1n9c
14	6023464	rs42305197	C14:1, C18:0
14	44945313	rs134996766	C8:0, C10:0
17	30080851	rs109290136	C8:0, C10:0, C12:0, C14:0, C16:0
19	51386735	rs137372738	C8:0, C18:1n9c
21	55657471	rs136411088	C14:1, C14 Index
26	22118554	rs42088972	

روی صفات موردمطالعه در گاوها هشتادین گزارش نشده بودند. در نتیجه، فراتحلیل چند صفتی توانایی ما را در شناسایی فعل و انفعالات پلیوتروپی بین صفات اسیدهای چرب شیر بهبود می‌بخشد و انواع چندشکلی‌های تک نوکلئوتیدی را با اثرات پلیوتروپی برای صفات اسیدهای چرب شیر تشخیص می‌دهد (Cai و همکاران، ۲۰۲۰).

در این فراتحلیل، چندشکلی‌های تک نوکلئوتیدی با اثرات پلیوتروپی روی کروموزوم‌های ۵، ۱۷، ۱۴، ۱۹، ۲۱ و ۲۶ مشاهده شدند. بیشترین اثرات پلیوتروپی روی کروموزوم ۱۴ مشاهده شد. یک جایگاه کمی (rs109421300) روی کروموزوم ۱۴:۱۸۰۱۱۱۶ با بیشترین اثرات پلیوتروپی توانست اسیدهای چرب شیر: C8:0, C10:0, C12:0, C14:0, C16:0, C18:1n9c, C16:1, C14:1, C14 Index را تحت تأثیر قرار دهد. این چندشکلی تک نوکلئوتیدی یک متغیر ایترونی در داخل زن DGAT1 است. نتایج حاصل در تطابق با یافته‌های Liu و همکاران (۲۰۲۰) در گاوها هشتادین می‌باشد.

چندشکلی تک نوکلئوتیدی دیگری مانند rs137372738 (کروموزوم ۱۹: ۵۱۳۸۶۷۳۵۱) با اثرات پلیوتروپی روی اسیدهای چرب (FASN) درنتیجه، قوی‌ترین چندشکلی‌های تک نوکلئوتیدی شدند. طبق دانش ما در مطالعات قبلی، این چندشکلی‌های تک نوکلئوتیدی با اثرات پلیوتروپی

نتیجه‌گیری

در این مطالعه، یک فراتحلیل برای صفات اسیدهای چرب شیر در گاوها هشتادین انجام شد. مقدار P برای هر چندشکلی تک نوکلئوتیدی با استفاده از مدل وزنی امتیاز Z به دست آمد. فراتحلیل توان تشخیص جایگاه‌های صفات کمی را افزایش داد، درنتیجه، قوی‌ترین چندشکلی‌های تک نوکلئوتیدی (Zن rs109421300 و Zن rs137372738) با اثرات اسیدهای چرب شیر را کروموزوم‌های ۱۴ و ۱۹ شناسایی کرد. چندشکلی‌های

کمک می کند تا درک بهتری از مناطق جایگاههای کمی و ساختار ژنوم برای صفات اسیدهای چرب شیر داشته باشیم و ارزیابی ژنومی را در گاوها هلشتاین بهبود بخشیم. بنابراین، این اولین فراتحلیل مطالعات پویش ژنومی برای صفات اسیدهای چرب شیر در گاوها هلشتاین است.

سپاسگزاری

نویسندهای مرتب تقدیر و تشکر خود را از حمایت دانشگاه فردوسی مشهد (طرح پژوهشی: ۳/۴۸۷۰۸) ابراز می نمایند.

تک نوکلئوتیدی با اثرات پلیوتروپی برای صفات اسیدهای چرب شیر نیز شناسایی شدند. به عنوان مثال، یک چندشکلی تک نوکلئوتیدی (rs109421300) اثرات پلیوتروپی را بر اسیدهای C14، C14:1، C14:0، C12:0، C10:0، C8:0 و C16:1، C16:0، Index بنابراین، ترکیب خلاصه های آماری از مطالعات پویش ژنومی با استفاده از یک روش قدرتمند مانند فراتحلیل به ما کمک می کند تا جایگاههای کمی و چندشکلی های تک نوکلئوتیدی کاندید را به طور دقیق شناسایی کنیم. همچنین، این نوع مطالعات به ما

References

- Anderson, C. A., Pettersson, F. H., Barrett, J. C., Zhuang, J. J., Ragoussis, J., Cardon, L. R. & Morris, A. P. (2008). Evaluating the effects of imputation on the power, coverage, and cost efficiency of genome-wide SNP platforms. *The American Journal of Human Genetics*, 83: 112-119.
- Bakhshalizadeh, S., Zerehdaran, S. & Javadmanesh, A. (2021). Meta-analysis of genome-wide association studies and gene networks analysis for milk production traits in Holstein cows. *Livestock Science*, 250: 104605.
- Bouwman, A. C., Visker, M. H., van Arendonk, J. A. & Bovenhuis, H. (2012). Genomic regions associated with bovine milk fatty acids in both summer and winter milk samples, *BMC Genetics*, 13: 1-13.
- Brouwer, I. A., Wanders, A. J. & Katan, M. B. (2013). Tran's fatty acids and cardiovascular health: research completed. *European Journal of Clinical Nutrition*, 67: 541-547.
- Cai, Z., Dusza, M., Guldbbrandtsen, B., Lund, M.S. & Sahana, G. (2020). Distinguishing pleiotropy from linked QTL between milk production traits and mastitis resistance in Nordic Holstein cattle. *Genetics Selection Evolution*, 52: 1-15.
- Cochran, W. G. (1954). The combination of estimates from different experiments. *Biometrics*, 10: 101-129.
- Connor, W. E. (2000). Importance of n- 3 fatty acids in health and disease. *The American Journal of Clinical Nutrition*, 71:171S-175S.
- FAO-WHO. (2008). FAO Food Nutrition Paper. # 91. Fats and Fatty Acids in Human Nutrition, Report of an Expert Consultation. Available online: <http://www.fao.org/3/a-i1953e>.
- Gebreyesus, G., Buitenhuis, A. J., Poulsen, N. A., Visker, M. H. P. W., Zhang, Q., Van Valenberg, H. J. F. & Bovenhuis, H. (2019). Multi-population GWAS and enrichment analyses reveal novel genomic regions and promising candidate genes underlying bovine milk fatty acid composition. *Bmc Genomics*, 20: 1-16.
- Gjuvsland, A. B., Wang, Y., Plahte, E. & Omholt, S. W. (2013). Monotonicity is a key feature of genotype-phenotype maps. *Frontiers in Genetics*, 4: 216.
- Goddard, M. E. & Hayes, B. J. (2009). Mapping genes for complex traits in domestic animals and their use in breeding programmes. *Nature Reviews Genetics*, 10: 381-391.
- Grummer, R. R. (1991). Effect of feed on the composition of milk fat. *Journal of Dairy Science*, 74: 3244-3257.

- Higgins, J. P., Little, J., Ioannidis, J. P., Bray, M. S., Manolio, T. A., Smeeth, L. & Khoury, M. J. (2007). Turning the pump handle: evolving methods for integrating the evidence on gene-disease association. *American Journal of Epidemiology*, 166: 863-866.
- Jiang, J., Cole, J.B., Freebern, E., Da, Y., VanRaden, P.M. & Ma, L. (2019). Functional annotation and Bayesian fine-mapping reveals candidate genes for important agronomic traits in Holstein bulls. *Communications Biology*, 2: 212.
- Khan, M.Z., Ma, Y., Ma, J., Xiao, J., Liu, Y., Liu, S., Khan, A., Khan, I.M. & Cao, Z. (2021). Association of DGAT1 with cattle, buffalo, goat, and sheep milk and meat production traits. *Frontiers in Veterinary Science*, 8:712470.
- Lean, I. J., Rabiee, A. R., Duffield, T. F. & Dohoo, I. R. (2009). Invited review: Use of meta-analysis in animal health and reproduction: Methods and applications. *Journal of Dairy Science*, 92: 3545-3565.
- Liu, L., Zhou, J., Chen, C.J., Zhang, J., Wen, W., Tian, J., Zhang, Z. & Gu, Y. (2020). GWAS-based identification of new loci for milk yield, fat, and protein in Holstein cattle. *Animals*, 10: 2048.
- Mallett, R., Hagen-Zanker, J., Slater, R. & Duvendack, M. (2012). The benefits and challenges of using systematic reviews in international development research. *Journal of Development Effectiveness*, 4: 445-455.
- Mansbridge, R. J. & Blake, J. S. (1997). Nutritional factors affecting the fatty acid composition of bovine milk. *British Journal of Nutrition*, 78: S37-S47.
- Marete, A. G., Guldbrandtsen, B., Lund, M. S., Fritz, S., Sahana, G. & Boichard, D. (2018). A meta-analysis including pre-selected sequence variants associated with seven traits in three French dairy cattle populations. *Frontiers in Genetics*, 9: 522.
- Narayana, S. G., Schenkel, F. S., Fleming, A., Koeck, A., Malchiodi, F., Jamrozik, J. & Miglior, F. (2017). Genetic analysis of groups of mid-infrared predicted fatty acids in milk. *Journal of Dairy Science*, 100: 4731-4744.
- Nayeri, S. & Stothard, P. (2016). Tissues, metabolic pathways and genes of key importance in lactating dairy cattle. *Springer Science Reviews*, 4: 49-77.
- Palombo, V., Milanesi, M., Sgorlon, S., Capomaccio, S., Mele, M., Nicolazzi, E. & D'Andrea, M. (2018). Genome-wide association study of milk fatty acid composition in Italian Simmental and Italian Holstein cows using single nucleotide polymorphism arrays. *Journal of Dairy Science*, 101: 11004-11019.
- Pausch, H., Emmerling, R., Gredler-Grandl, B., Fries, R., Daetwyler, H.D. & Goddard, M.E. (2017). Meta-analysis of sequence-based association studies across three cattle breeds reveals 25 QTL for fat and protein percentages in milk at nucleotide resolution. *BMC Genomics*, 18: 1-11.
- Pereira, P. C. (2014). Milk nutritional composition and its role in human health. *Nutrition*, 30: 619-627.
- Pulina, G., Francesconi, A. H. D., Stefanon, B., Sevi, A., Calamari, L., Lacetera, N. & Ronchi, B. (2017). Sustainable ruminant production to help feed the planet. *Italian Journal of Animal Science*, 16: 140-171.
- Ramasamy, A., Mondry, A., Holmes, C. C. & Altman, D. G. (2008). Key issues in conducting a meta-analysis of gene expression microarray datasets. *PLoS Medicine*, 5: e184.
- Raven, L.A., Cocks, B.G. & Hayes, B.J. (2014). Multibreed genome wide association can improve precision of mapping causative variants underlying milk production in dairy cattle. *BMC Genomics*, 15: 1-14.
- Rung, J. & Brazma, A. (2013). Reuse of public genome-wide gene expression data. *Nature Reviews Genetics*, 14: 89-99.
- Saffari, A., Silver, M. J., Zavattari, P., Moi, L., Columbano, A., Meaburn, E. L. & Dudbridge, F. (2018). Estimation of a significance threshold for epigenome-wide association studies. *Genetic Epidemiology*, 42:20-33.
- Spector, A. A. & Yorek, M. A. (1985). Membrane lipid composition and cellular function. *Journal of Lipid Research*, 26: 1015-1035.

- Tullo, E., Frigo, E., Rossoni, A., Finocchiaro, R., Serra, M., Rizzi, N. & Bagnato, A. (2014). Genetic parameters of fatty acids in Italian Brown Swiss and Holstein cows. *Italian Journal of Animal Science*, 13: 3208.
- Van den Berg, I., Boichard, D. & Lund, M. S. (2016a). Comparing power and precision of within-breed and multibreed genome-wide association studies of production traits using whole-genome sequence data for 5 French and Danish dairy cattle breeds. *Journal of Dairy Science*, 99: 8932-8945.
- Van den Berg, I., Boichard, D., Guldbrandtsen, B. & Lund, M.S. (2016b). Using sequence variants in linkage disequilibrium with causative mutations to improve across-breed prediction in dairy cattle: a simulation study. *G3: Genes, Genomes, Genetics*, 6: 2553-2561.
- Van den Berg, I., Xiang, R., Jenko, J., Pausch, H., Boussaha, M., Schrooten, C., Tribout, T., Gjuvsland, A.B., Boichard, D., Nordbø, Ø. & Sanchez, M.P. (2020). Meta-analysis for milk fat and protein percentage using imputed sequence variant genotypes in 94,321 cattle from eight cattle breeds. *Genetics Selection Evolution*, 52: 1-16.
- VanRaden, P. M. (2008). Efficient methods to compute genomic predictions. *Journal of Dairy Science*, 91: 4414-4423.
- Willer, C. J., Li, Y. & Abecasis, G. R. (2010). METAL: fast and efficient meta-analysis of genome wide association scans. *Bioinformatics*, 26: 2190-2191.
- Xiang, R., MacLeod, I.M., Daetwyler, H.D., de Jong, G., O'Connor, E., Schrooten, C., Chamberlain, A.J. & Goddard, M.E. (2021). Genome-wide fine-mapping identifies pleiotropic and functional variants that predict many traits across global cattle populations. *Nature Communications*, 12: 860.
- Yue, S. J., Zhao, Y. Q., Gu, X. R., Yin, B., Jiang, Y. L., Wang, Z. H. & Shi, K. R. (2017). A genome-wide association study suggests new candidate genes for milk production traits in Chinese Holstein cattle. *Animal Genetics*, 48: 677-681.

